

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Turośli, ul. Jana Pawła II 49, 18-525 Turośl, zwanym w dalszej części protokołu „Ośrodkiem”, „OPS”.

Kierownikiem Ośrodka jest p. Elżbieta Cicha.

Kontrolę w dniu 27.11.2013r. przeprowadził Cezary Żuk – inspektor wojewódzki oraz w dniu 11.12.2013 - Cezary Żuk – inspektor wojewódzki - kierujący zespołem inspektorów i Wioleta Bagińska – inspektor wojewódzki, na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli Nr 2 z dnia 19.11.2013 r. i Nr 3 z dnia 26.11.2013 r., znak: PS-I.431.1.32.2013.CŻ wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej p. Andrzeja Kozłowskiego.

Wyjaśnień udzielała: p. Elżbieta Cicha – kierownik OPS w Turośli.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą.

Prawidłowość realizacji przez gminę zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 ze zm.), zwanej dalej ustawą, od dnia 01.01.2012r. do dnia kontroli.

W toku postępowania kontrolnego ustalono.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Turośli realizuje zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na podstawie § 1 ust. 1 pkt. 5 Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Turośli, przyjętego uchwałą Nr XVIII/104/13 Rady Gminy Turośl z dnia 18 czerwca 2013r. w sprawie zatwierdzenia statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Turośli.

Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie uregulowana jest w zakresach czynności z dnia 04.10.2009 r. i 07.05.2012 r. 2 specjalistów pracy socjalnej, a także w zakresie czynności z dnia 27.04.2012 r. kierownika Ośrodka.

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W Gminie Turośl opracowano i przyjęto uchwałą *Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Turośl na lata 2012-2016* (uchwała Nr X/53/11 Rady Gminy Turośl z dnia 30 grudnia 2011 roku w sprawie przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Turośl na lata 2012-2016”), zwany dalej Programem.

Program zawiera krótką diagnozę zjawiska przemocy na terenie Gminy Turośl, powstałą w oparciu o dane z Komendy Powiatowej Policji w Kolnie. Określono w nim cel główny tj.: przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie. Jako cele szczegółowe wskazano: skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy w rodzinie, zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy, zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy, zmianę postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-edukacyjne.

Program nie zawiera harmonogramu poszczególnych zadań (z wyjaśnień p. kierownik wynika, że wszystkie zadania realizowane są systematycznie i na bieżąco).

Źródłem finansowania zadań Programu są środki własne gminy, określone w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej w Turośli. W Programie nie określono sposobu monitorowania i sprawozdawania jego realizacji.

Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że w styczniu 2012 r. odbyło się szkolenie dla członków ZI pt. „Jak skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie”. Koszt szkolenia sfinansowany był w całości ze środków własnych. Ponadto w ramach projektu systemowego ROPS w Białymstoku „Bądź aktywny, bądź najlepszy” członkowie ZI odbyli 8 szkoleń. Członkowie ZI korzystali również z konferencji i spotkań, podczas których poruszana była tematyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach realizacji zadań przewidzianych w Programie m.in. opracowano ulotki i plakaty dotyczące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które następnie były rozpowszechniane na posiedzeniach ZI oraz wykorzystywane na posiedzeniach grup roboczych, a także rozpowszechniane wśród uczniów szkół

z terenu Gminy Turośl. Ponadto zakupiono broszury pt. „Informacja o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy w rodzinie”, które są przekazywane sprawcom przemocy oraz wykorzystywane w pracach grup roboczych. W UG w Turośli zostały umieszczone informacje o dostępnych formach pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie oraz dotyczące adresów instytucji, numerów telefonów, terminów przyjmowania interesantów itp. Na stronie internetowej Urzędu Gminy w Turośli (http://www.turosl.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=14&subsub=25&menu=87&strona=1) umieszczono informacje na temat przeciwdziałania przemocy oraz instytucji, w których istnieje możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego.

Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że podejmowano również działania edukacyjne, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. W 2012 r. Zespół Interdyscyplinarny w Turośli opracował plakat i ulotkę „Stop przemocy” adresowane do osób doznających przemocy w rodzinie, świadków, a także do sprawców przemocy. Plakaty i ulotki zostały przekazane członkom ZI do rozpowszechnienia wśród mieszkańców gminy. Plakaty zostały rozwieszone m.in. w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Gminy w Turośli oraz wśród wszystkich instytucji wchodzących w skład ZI. W siedzibie OPS udostępniany jest również „Informator dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie” opracowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z Departamentem Współpracy i Praw Człowieka oraz z Zespołem ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Członkowie grup roboczych przekazują rodzinom zagrożonym przemocą w rodzinie broszurę pt. „Informacja o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy w rodzinie”, która została skonstruowana w taki sposób, aby mogła służyć przekazywaniu informacji o skutkach przemocy nie tylko sprawcom, ale także osobom doznającym przemocy. Ponadto sołtysi i radni na sesjach Rady Gminy zostali poinformowani o powołaniu ZI i zobowiązani zostali do poinformowania mieszkańców o możliwościach uzyskania pomocy. W szkołach na terenie Gminy Turośl przeprowadzane były również pogadanki o charakterze edukacyjnym. Były to m.in.:

- przeprowadzane przez policjantów KPP Kolno w ramach programu prewencyjnego „Stop patologiom”- grudzień 2012 r.,
- z uczniami klas Va i Vb w dniu 20.03.2013 r. w Szkole Podstawowej w Turośli pn. Bezpieczeństwo dziecka „Przemoc rówieśnicza” i w dniu 06.11.2013r. jako grupa świetlicowa pn. „Przemoc Rówieśnicza”.

Ponadto KPP w Kolnie organizuje debaty społeczne poświęcone problemowi przemocy w rodzinie w ramach realizacji Rządowego Programu Ograniczenia Przestępczości i Aspołecznych Zachowań pn. „Razem Bezpieczniej”. Jednym z jego priorytetów jest budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa. Debata odbyła się w dniu 12.06.2013 r. Kolejna w dniu 11.12.2013 r. Również PCPR w Kolnie podejmuje działania o charakterze integracyjnym pod hasłem „Razem Łatwiej”.

[Akta kontroli nr 10]

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest prowadzone poprzez informowanie o możliwości skorzystania z poradnictwa prawnego, psychologicznego, rodzinnego, socjalnego. Osoby zainteresowane informuje się również o możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie - Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (specjaliści – prawnik przyjmuje w każdy piątek w godz. 10.00-12.00, psycholog przyjmuje w każdy czwartek w godzinach 12.00 – 16.00, pedagodzy od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30- 15.30 oraz specjaliści pracy z rodziną we wszystkie dni tygodnia całodobowo). Osoby zainteresowane mogą również zwrócić się po pomoc psychologiczną do Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Szpitalu Ogólnym w Kolnie, gdzie porad udzielają terapeuci w godzinach pracy Poradni tj. poniedziałek w godz.: 12.00-19.00, wtorek w godz.:8.00-19.00, środa w godz.: 8.00-12.00, czwartek w godz.:8.00-19.00, piątek w godz. 8.00-15.00. Istnieje również możliwość indywidualnych konsultacji psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych prowadzonych przez pracowników Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Kolnie. Wnioski zgłaszające potrzebę konsultacji przyjmowane są od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30- 14.30. Godziny konsultacji ustalane są indywidualnie do każdego przypadku. Ponadto dzieci i rodziny mogą liczyć na pomoc i wsparcie pedagogów szkolnych, Policji, członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracowników Ośrodka,

którzy udzielają m. in. informacji o placówkach mogących pomóc w razie wystąpienia przemocy. Porady udzielane są przez pracowników policji w Komendzie Powiatowej Policji w Kolnie oraz pod nr tel. (0-86) 278 92 78 – telefon zaufania. Informacje o możliwości uzyskania bezpłatnej pomocy specjalistów zamieszczone były m. in. w portalach informacyjnych powiatu kolneńskiego oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy w Turośli w Zakładce OPS – Zespół Interdyscyplinarny w Turośli.

Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że z porad psychologa skorzystały 4 rodziny, natomiast 1 osoba uczestniczyła w programie korekcyjno-edukacyjnym. Brak jest danych dotyczących liczby osób korzystających z porad prawnych.

Poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie świadczone jest w Ośrodku Pomocy Społecznej w Turośli przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej. Ośrodek nie prowadzi oddzielnego rejestru/wykazu udzielanych porad dla osób uwikłanych w przemoc. Poradnictwo dokumentowane jest w formie notatek służbowych oraz w wywiadach środowiskowych, które znajdują się w teczkach osobowych każdej rodziny. Dotychczas pracę socjalną prowadzono w 16 rodzinach.

[Akta kontroli nr 10]

W kontrolowanym okresie podejmowano interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”. W roku 2012 założono 9 Niebieskich Kart (6 NK - Komenda Powiatowa Policji w Kolnie, 1 NK - Ośrodek Pomocy Społecznej w Turośli, 1 NK - Szpital Ogólny Oddział Ginekologiczno Położniczy w Kolnie, 1 NK - PCPR w Kolnie- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Kolnie), natomiast w roku 2013 założono 4 Niebieskie Karty (2 NK - Komenda Powiatowa Policji w Kolnie, 1 NK - Szkoła Podstawowa im Stanisława Krupki w Lemanie, 1 NK - PCPR w Kolnie – Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Kolnie).

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia na podstawie art.6 ust 2, pkt 3 ustawy.

W kontrolowanym okresie nie kierowano osób do ośrodków wsparcia, ponieważ nie zachodziła taka potrzeba. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji, osoby z terenu gminy mogą być kierowane do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kolnie.

Nie było przypadku odebrania dziecka z rodziny, o którym mowa w art. 12a ustawy.

Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych.

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy, została przyjęta uchwała Nr V/26/11 Rady Gminy Turośl z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Zespół interdyscyplinarny (dalej zwany ZI) został powołany zarządzeniem Nr 52/11 Wójta Gminy Turośl z dnia 19 września 2011 roku w sprawie powołania i składu zespołu interdyscyplinarnego, następnie zmieniony zarządzeniem Nr 64/11 Wójta Gminy Turośl z dnia 31 października 2011 roku w sprawie wprowadzenia zmian w składzie zespołu interdyscyplinarnego i zarządzeniem Nr 86/12 Wójta Gminy Turośl z dnia 10 lutego 2012 roku w sprawie zmian w składzie zespołu interdyscyplinarnego. Z treści zarządzenia wynika, że w skład Zespołu wchodzi przedstawiciel Ochotniczej Straży Pożarnej. Kierownik OPS oświadczyła, że porozumienie z Wiceprezesem Zarządu Gminnego Związku OSP RP w Turośli podpisano z uwagi na brak organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Turośl w okresie powoływania członków ZI.

[Akta kontroli nr 8]

Celem zapewnienia współpracy, w zakresie tworzenia i skutecznej realizacji ustawowych zadań ZI podpisano porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym z następującymi podmiotami:

1. Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Turośli, z dnia 22.07.2011 r.
2. Sądem Rejonowym w Łomży, z dnia 22.07.2011 r.
3. Komendą Powiatową Policji w Kolnie, z dnia 22.07.2011 r.
4. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turośli, z dnia 22.07.2011 r.
5. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie, z dnia 26.10.2011 r.
6. Zarządem Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Turośli, z dnia 22.07.2011 r.
7. Szkołą Podstawową w Lemanie, z dnia 22.07.2011 r.
8. Szkołą Podstawową w Ksebkach, z dnia 22.07.2011 r.
9. Szkołą Podstawową w Turośli, z dnia 22.07.2011 r.

10. Szkołą Podstawową w Ptakach, z dnia 22.07.2011 r.
11. Szkołą Podstawową w Łasze, z dnia 22.07.2011 r.
12. Gimnazjum w Turośli, z dnia 22.07.2011 r.
13. Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej „Damed” w Turośli, z dnia 22.07.2011 r.

Prokuratura Rejonowa w Kolnie wskazała do prac swojego przedstawiciela, jednakże odmówiła podpisania porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym, co jest niezgodne z art. 9a ust. 8 ustawy.

[Akta kontroli nr 9]

Ponadto nie otrzymano odpowiedzi od NZOZ „Zdrowie” w Turośli na wniosek o podpisanie porozumienia o współpracy w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

ZI realizuje zadania określone w art. 9 b ust.1 ustawy. Przed przystąpieniem do prac członkowie ZI oraz grup roboczych złożyli Wójtowi Gminy Turośl oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań. Tryb działania ZI, jego funkcjonowanie, cele i zadania określa Regulamin Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, stanowiący załącznik do zarządzenia Nr 70/11 Wójta Gminy Turośl z dnia 14 listopada 2011 r. w sprawie regulaminu zespołu interdyscyplinarnego.

W roku 2012 ZI spotkał się 4 razy w terminach: 31.01., 26.04., 28.06., 09.10., natomiast w roku 2013 r. ZI spotkał się 3 razy w terminach: 12.02., 05.06., 25.09. Stosownie do art. 9a ust. 7 ustawy posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego powinny odbywać się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Do indywidualnych przypadków powołano grupy robocze (GR) w składzie dostosowanym do potrzeb danej rodziny. W roku 2012 odbyło się 36 posiedzeń GR, natomiast w 2013 r. do dnia kontroli -10. Podczas posiedzeń ZI/GR omawiano sprawy prowadzone w ramach procedury Niebieskie Karty. Opracowywano i realizowano plan pomocy w poszczególnych przypadkach, monitorowano sytuację rodzin i dokumentowano podejmowane działania.

Ośrodek zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną ZI, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy. Przedstawiona dokumentacja zawiera zaproszenia na posiedzenia, listy obecności członków uczestniczących w posiedzeniach, protokoły z posiedzeń, a także dokumentację indywidualną.

W kontrolowanym okresie OPS w Turośli prowadził sprawy dotyczące wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie w ramach realizacji procedury NK. W roku 2012 prowadzonych było 12 spraw w ramach prac grup roboczych (3 wszczęte w 2011 r. i 9 wszczętych w 2012 r.), natomiast w 2013 r. prowadzone były 4 sprawy. W ramach prac grup roboczych w 2012 r. zakończono 12 spraw. W roku 2013 nie zakończono prowadzonych spraw.

Skontrolowano 7 spraw, które zostały opisane w załączniku do protokołu.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono:

- sprawcę zapraszano na spotkanie ZI/GR (3 sprawy), co jest niezgodne § 17 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245),
- nie informowano sprawców przemocy o zakończeniu procedury NK (7 spraw), co jest niezgodne z § 18 ust.3 ww. rozporządzenia,
- krótki odstęp czasu pomiędzy wezwaniem osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, a zaproszeniem osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej (1 sprawa), - zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia spotkania nie mogą być organizowane w tym samym miejscu i czasie.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zapisów wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Turośli.

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

Zgodnie z § 18 ust. 1- 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Turośli, przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Turośli.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli prowadzonej od 2011 r. przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Turośli pod numerem 4.

Turośl, dnia 09.01.2014r.

.....
(miejsce i data podpisania protokołu kontroli)

Pieczątka Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej

/-/

Elżbieta Cicha

.....
podpis kontrolowanego

Bagińska Wioleta

.....
Cezary Żuk

.....
podpisy kontrolujących

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałam:

Pieczątka Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej

/-/

Turośl, dnia 09.01.2014r.

Elżbieta Cicha

.....
(miejsce, data i podpis kierownika podmiotu kontrolowanego)